

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van (datum)
tot wijziging van het Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering in verband met de invoering van de Wet wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhelpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (Stb. 2023, 87)
(Besluit wijziging vergoeding bewindvoerder schuldsanering)

Op de voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming van (datum voordracht), directie Wetgeving en Juridische Zaken, nr. (kenmerk voordracht);

Gelet op artikel 320, zesde lid, van de Faillissementswet en artikel 3 en 4 van de Kaderwet overige JenV-subsidies;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van (datum en nummer));

Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Rechtsbescherming van (datum nader rapport), directie Wetgeving en Juridische Zaken, nr. (kenmerk nader rapport);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering** wordt als volgt gewijzigd:

A

In het opschrift wordt "artikel 48d, eerste lid van de Wet Justitie-subsidies" vervangen door "artikel 3 en 4 van de Kaderwet overige JenV-subsidies".

B

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel a wordt "€ 1.215" vervangen door "€ 1.701".
2. In het tweede lid, onderdeel b wordt "€ 2.692" vervangen door "€ 3.769".
3. In het tweede lid, onderdeel c wordt "€ 1.457" vervangen door "€ 2.040".

Voorontwerp consultatie

4. In het tweede lid, onderdeel d wordt "€ 3.229" vervangen door "€ 4.521".
5. In het tweede lid, onderdeel c, vervalt "algehele".
6. In het tweede lid, onderdeel d, vervalt "algehele".
7. In het vierde lid vervalt "algehele".

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2024.

ARTIKEL III

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit wijziging vergoeding bewindvoerder schuldsanering.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Voorontwerp consultatie

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Aanleiding

Met dit besluit wordt het Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering (hierna: Besluit) aangepast. Op 1 juli 2023 is de Wet tot wijziging van de Faillissementswet (Fw) ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (Wsnp) in werking getreden (Stb. 2023, 87 en 175). Door deze wetwijziging is onder meer de standaardduur van een Wsnp-traject verkort van 3 jaar naar 1,5 jaar én kan deze standaardduur al gaan gelden als de schuldenaar tijdens het buitengerechtelijke traject al is begonnen met aflossen. Dit heeft gevolgen voor de werkzaamheden van de Wsnp-bewindvoerder. Hij dient de vaste werkzaamheden voor het Wsnp-traject in een korter tijdbestek te verrichten, deze werkzaamheden zijn in de loop van de tijd complexer geworden en hij krijgt hij er extra werkzaamheden bij. Een aanpassing van het looptijd onafhankelijke bedrag in artikel 2 van het Besluit zorgt voor aansluiting van de vergoeding van de Wsnp-bewindvoerder bij de verkorting van de standaardduur van een Wsnp-traject. Met een verkorting van het Wsnp-traject worden immers gelijkwaardige werkzaamheden van een Wsnp-bewindvoerder verwacht in een kortere periode. Daarbij komt dat de aflosperiode in het buitengerechtelijke traject kan meetellen voor de duur van een Wsnp-traject, waardoor de Wsnp-bewindvoerder extra controle werkzaamheden moet verrichten of tijdens het minnelijke traject is voldaan aan de Wsnp-verplichtingen. Op grond daarvan zal een rechter-commissaris kunnen beoordelen of de duur van het buitengerechtelijke traject (gedeeltelijk) kan meetellen in het Wsnp-traject. Dit besluit heeft tot doel om de vergoeding voor Wsnp-bewindvoerders te laten aansluiten bij de wetwijzigingen van de Wsnp. Indien de vergoeding voor de Wsnp-bewindvoerder niet wordt verhoogd, is het als gevolg van de recente wetwijziging financieel ongunstiger om Wsnp-bewindvoerder te blijven of te worden. Dit kan betekenen dat er minder Wsnp-bewindvoerders beschikbaar zijn en er uiteindelijk minder schuldenaren kunnen worden geholpen in een Wsnp-traject.

2. Huidige situatie

Een natuurlijke persoon kan, indien redelijkerwijs is te voorzien dat hij niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, de rechtbank verzoeken de toepassing van de schuldsaneringsregeling uit te spreken (art. 284 Fw). Met de schuldsaneringsregeling wordt beoogd om natuurlijke personen een kans te bieden om van hun schulden af te komen. De Wsnp-bewindvoerder houdt tijdens de schuldsaneringsregeling toezicht op de schuldenaar en beheert en vereffent de boedel. Daarvoor krijgt de bewindvoerder een vergoeding (art. 320 Fw). In het huidige systeem krijgen bewindvoerders in zaken uit de Wsnp voor hun werkzaamheden een vergoeding op basis van het Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering van 16 juli 2013 (Stb. 2013, 308). Deze vergoeding is dekkend voor alle werkzaamheden die een Wsnp-bewindvoerder tijdens de schuldsaneringsregeling heeft verricht en wordt volledig (bij voorrang) uit de boedel voldaan, voor zover de hoogte van de boedel dit toelaat. De rechtbank controleert de berekende vergoeding en stelt het salaris vast. Het salaris kan niet hoger zijn dan het boedelactief. In het geval de vergoeding het boedelactief overschrijdt, wordt het salaris dus op het aanwezige boedelactief vastgesteld en krijgt de Wsnp-bewindvoerder een

Voorontwerp consultatie

subsidie voor het verschil tussen de vergoeding en het salaris. De subsidie wordt vooraf uitgekeerd door middel van een voorschot. De definitieve vergoeding wordt bij het verlenen van de schone lei aan de Wsnp-bewindvoerder uitgekeerd en zo nodig verrekend met het voorschot.

Het Besluit geeft vorm aan een vergoedingsstructuur voor Wsnp-bewindvoerders. Uitgangspunt is dat de vergoeding per zaak uit twee componenten bestaat: een vast, looptijdafhankelijk bedrag (LOB) en een maandelijks, looptijdafhankelijk bedrag (LAB). De variabele, looptijdafhankelijke component, het LAB, wordt berekend over iedere maand gedurende welke de schuldsaneringsregeling van toepassing is. De vaste component, het LOB, is onafhankelijk van de looptijd van de schuldsaneringsregeling en gekoppeld aan het karakter van de desbetreffende schuldsaneringsregeling. Hierbij worden in artikel 2, tweede lid, van het Besluit vier zaaksoorten onderscheiden: enkele particulier, dubbele particulier, enkele ondernemer en dubbele ondernemer waarvoor vaste bedragen gelden. Ten eerste wordt onderscheid gemaakt tussen schuldsaneringsregelingen van een particulier en een ondernemer waarin het schuldenpakket een beroeps- of bedrijfsmatig karakter heeft. Daarbij wordt onder meer gekeken of minstens circa 20% van het schuldbedrag waarvoor de schuldsanering wordt verzocht, is te herleiden tot bedrijfs- of beroepsmatig handelen. Een zaak met een dergelijk karakter zal doorgaans ingewikkelder zijn dan een particuliere zaak en meer inspanning van de Wsnp-bewindvoerder vergen, waardoor een hogere vergoeding gerechtvaardigd is. Ten tweede wordt onderscheid gemaakt tussen het geval dat de schuldsaneringsregeling van toepassing is op een enkele schuldenaar en zijn boedel en het geval dat er sprake is van een schuldenaar en een gemeenschappelijke boedel met een andere schuldenaar, ten aanzien van wie ook de toepassing van de schuldsaneringsregeling is uitgesproken. In dat laatste geval zal het merendeel van de vorderingen bestaan op de gemeenschappelijke boedel van de schuldenaren. Omdat de werkzaamheden van de Wsnp-bewindvoerder voor elk van beide schuldenaren elkaar zullen overlappen, geldt een lager vast bedrag per schuldsaneringsregeling. Het LOB is een vaste vergoeding voor vaste werkzaamheden aan de start- en eindfase van een Wsnp-dossier en veel van deze werkzaamheden zijn doorlopend. Hierbij moet ook gedacht worden aan doorlopende werkzaamheden zoals het contact onderhouden met derden, huisbezoeken en verslaglegging aan de rechtbank. De Wsnp-bewindvoerder voert deze werkzaamheden altijd uit, ongeacht hoe lang of kort de looptijd van een Wsnp-traject is.

3. De veranderingen als gevolg van dit besluit

Het LOB is een vast bedrag dat de Wsnp-bewindvoerder altijd ontvangt, ongeacht de duur van een Wsnp-traject. De halvering van de standaardduur van een Wsnp-traject is vooral van invloed op het LOB omdat de vaste werkzaamheden aan de start- en eindfase van een Wsnp-traject niet zijn gewijzigd maar complexer en doorlopend zijn geworden en er extra werkzaamheden zijn bijgekomen.

De verkorting van de standaardduur van een Wsnp-traject betekent dat Wsnp-bewindvoerders de (vaste) werkzaamheden die voortvloeien uit titel III van de Fw in een korter tijdsbestek moeten uitvoeren. Deze standaard werkzaamheden blijven onveranderd en behelzen een groot deel van de vergoeding in de vorm van het LOB. De halvering van de standaardduur betekent echter niet een halvering van de totale kosten van een Wsnp-traject. In de praktijk blijken veel (vaste) werkzaamheden vanwege de

Voorontwerp consultatie

complexiteit ook tijdens de looptijdafhankelijke periode nog te worden verricht, dit ter compensatie van de kosten.

Daarnaast zijn er door de wetwijzigingen van de Wsnp en de verkorting van de aflosperiode in een buitengerechtelijk traject van eveneens 3 naar 1,5 jaar extra werkzaamheden bijgekomen voor een Wsnp-bewindvoerder en moet hij ook deze werkzaamheden in een kort tijdsbestek verrichten. Een Wsnp-bewindvoerder zal in ieder Wsnp-traject moeten controleren wat er in het minnelijke traject is gedaan. De werkzaamheden zijn bijvoorbeeld uitgebreid met het verifiëren en controleren van het minnelijke traject op de voorwaarden van de Wsnp: het hebben van een voltijdsbaan of anders voldoen aan de sollicitatieplicht, informatieplicht, inspanningsplicht, geen nieuwe schulden maken en al het ontvangen geld boven het vrij te laten bedragen (VTLB) aan de boedel afdragen. Dit betreft dus niet alleen het controleren van de aflossingen die tijdens het minnelijke traject zijn gedaan op grond van een schuldregeling. Het gaat ook om het nagaan van de sollicitatieplicht bij het UWV, de belastingen controleren bij de SVB, het controleren van de berekening van het VTLB, etc. De Wsnp-bewindvoerder dient na deze controle een advies te schrijven aan de rechter-commissaris met al dan niet de aanbeveling tot het mee laten tellen van de aflosperiode in het minnelijke traject in de standaardduur van 1,5 jaar van het Wsnp-traject. Ook deze werkzaamheden zal een Wsnp-bewindvoerder standaard moeten verrichten zodat de rechter-commissaris kan beoordelen en beslissen hoe lang een Wsnp-traject nog gaat duren. Juist doordat de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) gemeenten zoveel speelruimte biedt binnen het minnelijke schuldhulpverleningstraject, moet een Wsnp-bewindvoerder goed kijken hoe het aangeleverde dossier er uitziet en dit controleren op onjuistheden. Dossiers worden soms incompleet aangeleverd door schuldhulpverleners. Ook verschilt de uitvoering van de Wgs per gemeente en daarmee ook de manier waarop en met welke inhoud dossiers worden aangeleverd bij de rechtbank. Daarnaast hebben schuldeisers aangegeven dat ze op de hoogte willen worden gehouden van hun maandbedrag omdat de standaardduur van een Wsnp-traject korter is geworden. Dit zal voor de Wsnp-bewindvoerder ook arbeidsintensiever worden omdat hij in een korter tijdsbestek schuldeisers moet informeren.

Op grond van het vorenstaande en door het wegvallen van een groot deel van de looptijdafhankelijke vergoeding vanwege de verkorting van de standaardduur, is het LOB niet meer toereikend en is een verhoging gewenst. Door een verhoging van het LOB sluit de vergoeding beter aan bij de substantiële verzwarende van de werkzaamheden van de Wsnp-bewindvoerder in een Wsnp-traject dat in beginsel 1,5 jaar beslaat. Omdat de afwikkeling van een schuldsaneringsregeling bewerkelijk is en de Wsnp-bewindvoerder daar korter de tijd voor krijgt, is gekozen voor een verhoging van het LOB met 40%:

- voor particulieren – enkele zaak gaat het van € 1.215 naar € 1.701;
- voor particulieren – dubbele zaak gaat het van € 1.457 naar € 2.040;
- voor (ex-) ondernemers – enkele zaak gaat het van € 2.692 naar € 3.769;
- voor (ex-) ondernemers – dubbele zaak gaat het van € 3.229 naar € 4.521.

Hier bovenop komt nog de wettelijke (jaarlijkse) indexering per 1 januari 2024 (artikel 2, vijfde lid, van het Besluit), die alvast zal worden meegenomen in dit besluit zodra de berekening gereed is.

Voorontwerp consultatie

De verwachting is dat de Wet tot wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen leidt tot meer Wsnp-verzoeken en Wsnp-trajecten. In de Memorie van Toelichting (Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 915, nr. 3, p. 12) is aangegeven dat er een toename van enkele honderden extra toelatingen in de Wsnp per jaar wordt verwacht. Niet alleen door de verkorting van het Wsnp-traject, maar ook door het afschaffen van de tienjaarstermijn kan het zijn dat schuldenaren hebben gewacht met het doen van een toelatingsverzoek totdat de wetswijziging in werking is getreden. Er zal hier sprake zijn van een inhaaleffect. Er wordt bij de wijziging van dit besluit uitgegaan van 10% meer verzoeken in eerste aanleg dan gemiddeld in 2016-2022. Aangenomen wordt dat het percentage schuldsaneringsregelingen dat hier uit volgt gelijk is als in 2016-2022. Daar is de verhoging met 40% van het LOB op gebaseerd.

4. Overgangsrecht

Dit besluit wijzigt het Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering. Er wordt uitgegaan van onmiddellijke werking. De in dit besluit opgenomen wijzigingen zullen dus ook gelden voor op 1 januari 2024 lopende trajecten. Dat betekent dat voor schuldsaneringsregelingen waarvan de toepassing is aangevangen voor 1 januari 2024 en de toepassing niet is beëindigd voor 1 januari 2024, Wsnp-bewindvoerders overeenkomstig het nieuwe looptijdonafhankelijke bedrag een vergoeding zullen ontvangen.

5. Financiële gevolgen

De vergoedingen voor de Wsnp-bewindvoerder vloeien in beginsel voort uit de boedel van de schuldenaar. Indien deze niet toereikend is zal deze worden aangevuld met een subsidie. Voor deze laatste kosten is dekking binnen de begroting van Justitie en Veiligheid.

6. Regeldruk

Uit dit besluit vloeien geen administratieve lasten voor de burger of het bedrijfsleven voort. Het brengt alleen wijzigingen aan in de regeling van de vergoedingen van Wsnp-bewindvoerders.

7. Uitvoering en handhaving

Bureau Wsnp van de raad voor rechtsbijstand is de uitvoerings- en handhavingsinstantie van het Besluit. Bureau Wsnp heeft aangegeven met de voorgestelde wijzigingen en de onmiddellijke werking ervan uit de voeten te kunnen.

II. Artikelsgewijs

ARTIKEL I

A

De Wet Justitie-subsidies is vervallen per 1 juli 2022 en vervangen door de Kaderwet overige JenV-subsidies (art. 8, Stb. 2021, 138). Dit artikel regelt dat het opschrift van het Besluit daarop wordt aangepast.

B

Voorontwerp consultatie

Onderdelen 1-4

De Wsnp-bewindvoerder ontvangt een vergoeding voor de werkzaamheden die hij op grond van titel III van de Fw in een schuldsaneringsregeling verricht. De bewindvoerder ontvangt de vergoeding voor elke zaak die hij onder zich heeft: een af te wikkelen schuldsaneringsboedel. Artikel 2 regelt de hoogte van de vergoeding. De vaste component van de vergoeding, het looptijdafhankelijk bedrag (LOB), is geregeld in artikel 2, tweede lid, van het Besluit. Dit artikel regelt dat de bedragen in artikel 2, tweede lid, van het Besluit met 40% worden verhoogd om de Wsnp-bewindvoerder zo tegemoet te komen in de vergoeding voor zijn werkzaamheden. Hier bovenop komt nog de wettelijke indexering per 1 januari 2024. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het algemene gedeelte van deze toelichting.

Onderdelen 5-7

Sinds 2018 geldt dat als men gaat trouwen of een geregistreerd partnerschap sluit, automatisch de wettelijke gemeenschap van goederen geldt in plaats van een algehele gemeenschap van goederen.¹ Dit artikel past het Besluit aan op deze doorgevoerde wijzigingen in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (art. 1:94 e.v. BW) door het begrip "algehele" te laten vervallen.

ARTIKELN II en III

Artikel II betreft de inwerkingtreedingsbepaling die aansluit bij de vaste verandermomenten. Het besluit treedt in werking per 1 januari 2024. Om de doelgroep voor te bereiden op de wijziging, zal het besluit tijdig worden gepubliceerd. Artikel III bevat een citeertitel.

De Minister voor Rechtsbescherming,

¹ Wet van 24 april 2017 tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de Faillissementswet teneinde de omvang van de wettelijke gemeenschap van goederen te beperken, Stb. 2017, 177.